

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Szécsenyi-utca, (csizmadiaszin alatt.)

Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Nyilttéri cikkek garmondsora után 30 kr. fizetendő.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRnapON.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Helyben és vidékre egész évre 6 frt, — fél évre 3 frt,
— évnegyedre 1 frt 50 kr.

Községeknek, egész évre előfizetve 5 frt.

Hirdetési díjak:

egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja
50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr.

Kiállításunk.

Midőn e sorok napvilágot látnak, a kiállítás hivatalos actussal bezáratott. Utonútfélen minden egyhanguvá vált. Az a sok cziczoma és disz, mely a kiállítási helyeket, az utcákat élénkitette, eltűnt; a sok nemzeti s másféle zászlókat, melyekkel az őszi szél és a kitartó eső egész héten át oly gúnyos játékot üzött, leszedték a magas meggirlandozott oszlopokról. A tarka néptömeg, melynek jövés-menése a rossz idő daczára is az utcáknak élénkséget, az üzleteknek jó forgalmat csinált, elvonult; eltávoztak vendégeink a szélrózsa minden irányában, magukkal vivén sok hasznos tapasztalatot, sok üres tárczát.

Nem szükséges rámutatni az elért eredményre; a ki a tárlatokat látogatta, az meggyőződhetett a productiv képességről, melyet hazánkbeli idegenek, speczialis hazarészünk és megyénk iparosai, a birtokos osztály bemutatott.

A ki olvasta a jutalmazások és elismerések jegyzékét, melyet folytatólag lapunk is hozott, meggyőződhetett arról, hogy az egyes osztályok jüryje nem azért volt szűkmarku, mintha nem lett volna még több jutalmazni való, hanem azért, mert be kellett érni a rendelkezésre bocsátott nervus rerummal.

Sok hivatott tényező vett részt ezen a kiállításon; hisszük, hogy a meritett tanulságok a közönségre nézve maradandó hatást fognak gyakorolni.

Ez nem egyéb, mint a munka és szorgalom méltó megbecsülése; saját szellemi és anyagi erőnk megismerése, mely megalapítója kellene hogy legyen egy messzekiható, komoly mozgalomnak, mely önbizalom felébresztésével — hogy egy jeles író szavaival éljek — a fogyasztó közönséget külföldi cikkek iránti előszeretetéből kigyógyítsa és a hazai munka és szorgalom állandó pártolójának megnyerje. Az a hatalmas keret, melylyel a kiállítás bír, az a fényes és messze-ható siker, melyet az magának biztosított, a legjobb reményt nyújtják arra nézve, hogy hazánk jobbjai e különösen hangsúlyozott fontos czélt és mozgalmat felfogják karolni és azzal a lelkesedéssel megvalósítani, illetőleg eredményessé tenni, mely a magyar nemzetet minden igazán hazafias dologban méltán jellemzi.

Nem a szegény emberen, hanem az irányadó körökön fog mulni, ha a hazai munka és szorgalom a maga gyümölcseit meg nem teremheti; azokon fog mulni, ha a munka és szorgalom nem leli honját a hazában.

Termény-kiállítás.

Vége levén a kiállításnak, illő és tanulságos dolog lesz számot adni a mezőgazdasági terményekről részletekben is megismertetni a bíráló bizottság ítéletét, annyival is inkább, mert az érdeklődők nagyobb része sem a vándorgyűlés zárulásán, hol a bírálatok ki lettek hirdetve nem vehetett részt, sem — a kik a kiállítást látták és

eltávozván — a talán felirattal kitüntetett terményeket nem szemlélhetik.

Az I. alatt felsorolt 12 collectiv kiállítón kívül, ha jól számba vettük 65 kiállító volt s ezek közül is megyénk legfőbb terményét a törökbuzát alig képviselte összesen 20—25. Ha a kiállítók számából kellene megyénk termelő képességére következtetni, rémitően szomorú képet nyernénk; s ha számbavesszük, hogy a kiállítók közül sokan más megyebeliek, s a többiből is több, mint 30 kiállító M.-Lápos és vidékére esik — válják becsületökre — akkor megyénk többi részére eltűnőleg csekély számú kiállító esvén, a kép háttere még komolyabbá válik, melyet nem egészen a kiállítások hasznának fel nem fogásából származó indolentia tesz, hanem az a szomorú és el nem titkolható való, mely ez év gazdasági történetének lapjára reánk nézve oly gyászosan emlékeztet sorokat írt. Aztán az emberek felfogása sem egyenlő a kiállítások dolgában. A mely móddal az egyik — egy zacskó szemelt búzában — a könnyű dicsőséget hajhássza és — néha — — el is éri, arra a másik gondolni sem mer, mert attól fél nehogy egy vásárló azt találja mondani, hogy láttam az ön terményét a kiállításon, s megvenném azon minőség és súlyban összes terményét, — van-e 100—500 mm.-ig bár?!

Az ilyenek járatanok — nem tudják, hogy a vásárló sem veszi éppen olyan nagyon komolyan azokat a kiállítási buzákat, mint a komoly bíráló bizottság.

Az I-ső kitüntetésben részesült egy több százados multu, mindenütt és mindenben — mondhatjuk — példaadólag első gazdaság, a gr. Teleki Miksa örökösének kendi-lónai uradalma; arany oklevelet kapott.

II-ik kitüntetésben részesült egy akadályokat nem ismerő, fáradhatatlan szorgalmu egyén, a ki szakadatlan tevékenységével magával ragadja még a távoli szemlélőt is; a kinek gyorsaságában azon életmentő gazdasági elv látszik kifejezve, hogy mindent „gyorsan és jól“, egy kiváló gazda, gr. Kornis Viktor: ezüst oklevéllel kitüntetve.

A III-ik egy jégverte határról hozta terményeit. A mit szorgalom, szakismeret, erős akarat és mód virágzóvá tettek, az elemek egy momentumban azt mondták rá: „mi erősebbek vagyunk!“ Összeztúzva, de a jó honpolgár kötelességéhez híven, mintegy másokat buzdítva, elhozta minden terményét úgy a mint volt. A bizottság tárgyilagoss volt, a midőn Voith Gergelynek ítélte oda a 3-ik kitüntetést: bronz levélben.

Dicsérő oklevelet kaptak: a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézet, Govrik Ferencz, Simon Kálmán, Voith Simon, b. Bornemisza Béla, b. Bornemisza Károly, gr. Zichy Antal, gr. Bethlen K. örökösei 81½ kilós búzával. Bokros Lajos, Domokos Dénes marosvásárhelyi, Sikó József sepi-szent-györgyi, b. Inczédi József, b. Bánffy Dezső, Válaszúti bérlőség, Hanschild Gy., Válya Ferencz, Látys Elek fekete zabért, Sinkovics J., Betegh Imre, Balla Mihály, gr. Bánffy György lencse, borsó, Divald. Syombatfalvi Gy. őszi búkőny, b. Wesselényi M. Galacz, heremag, gr. Teleky Arvéd Drassó, here és luczernamag, Bencze K., Szolnok-Dobokamegyei gazdasági-egylet, Széki iskola, b. Bánffy Dezső répa — és Kepes Gyula tarló répa magvakkal.

Ki kell emelnünk Nörhling budapesti mag-

kereskedőnek 3 magcsirázató készülékét, magvait és árjegyzékeit láttuk a gabona nemek között kiállítva és pedig a mint ezt hálásan kell köztudomásra hoznunk, a csirázatókat részben gazdasági egyletünknek, részben pedig ref. iskoláinknak adományozta.

A terménykiállítás esarnokából most már a sorrend szerinti ismertetésünk tárgyai a különböző borok és szesztartalmu italok, még pedig:

A) Asztali borok: Ezüst diszoklevél: Az érmelléki első borkiállítási szövetkezetnek jól kezelt asztali boraiért, melyek közül kiemeltetik az 1874. évi és 1875. évi margittai bora. Bronz-diszoklevéllel: Samsolovic Markó illóki lakosnak 1879. évi asztali boráért. Dicsérő okmányok: Nik Ferencz deési kereskedőnek ballai asztali boráért Rottenberg Áron deési lakosnak marosmenti asztali boráért.

B) Fajborok: a) fehér burgundi borért arany diszoklevél: Plihal Ferencz kaczkói birtokosnak. Ezüst diszoklevél: az érmelléki első borkiállítási szövetkezetnek fehér burgundi boraiért. b) Torokhegyiért arany diszoklevél: Benigni és Fröhlich kolozsvári kereskedőknek. c) Muskotály borért arany diszoklevél: Benigni és Fröhlich kolozsvári borkereskedőknek. Ezüst diszoklevél: Az érmelléki első borkiállítási szövetkezetnek székellyhídi muskotályért, Bronz diszoklevél: Gombos László tordai lakosnak 1880. évi krokán muskotályért. d) Riezling borokért arany diszoklevél: Gombos László tordai lakosnak 1885. évi riezling boráért. Ezüst diszoklevél: Nik Ferencz deési kereskedőnek jó rizling boráért. Bronz diszoklevél: Budaker Gottlieb beszterezzei bortermelőnek 1875. évi rizling boráért. Dicsérő okmány: Az érmelléki első borkiállítási szövetkezetnek. e) Somborért arany diszoklevél: Mosa Sándor árpástói birtokosnak 1868. évi árpástói som-boráért. f) bakar borért arany diszoklevél: az érmelléki első borkiállítási szövetkezetnek 1874., 1880., 1883. és 1885. évi bakar boraiért. Ezüst diszoklevél: Voith Gergely deési lakosnak 1870. évi kapjoni bakator boráért. g) Besenyei (Heidendorf) Steininger borért arany diszoklevél: Az egyedüli e nembeli kiállítónak Budaker Gottlieb beszterezzei lakosnak. h) Tramini borért arany diszoklevél: Benigni és Fröhlich kolozsvári borkereskedőknek. Ezüst diszoklevél: Budaker Gottlieb beszterezzei lakosnak.

C) Piros (vörös) borok: Arany diszoklevél: Benigni és Fröhlich kolozsvári borkereskedőknek finom carbonet borért. Ezüst diszoklevél: Simon Kálmán somkeréki birtokosnak jeles carbonet boráért. Ezüst diszoklevél: Lang Markus illoki bortermelőnek kadarka vörös boráért. Bronz diszoklevél: Samsolovic Markó illoki bortermelőnek vörös boráért. Végül a fajborok során arany diszoklevél: Fekete Pál szőkefalvi szőlőbirtokosnak „Nagy-Sauvignon“ kitűnő boráért.

I) Pezsgő. Egyedül Szentjánosi Ferencz kolozsvári pezsgőkészítő által állított ki. Mivel eléggé jó és olcsó, tekintve, hogy ezen új boriparnak hazarészünkben a kezdet nehézségeivel kell küzdenie, aranydiszoklevél adatott Szentjánosi Ferencznek kellemes pezsgőjéért.

A pezsgőborgyár francia modor szerint van berendezve, készítményeit csak is 4—5 év mulva bocsátja a piacra eladás végett. Ezen pezsgőbort már 1878. évben, még pedig Párisban a világkiállításon is kitüntették, valamint az 1885-ik évben Budapesten az országos kiállításon is érmet kapott.

E) Mézbor. Elismerő okmány adatik Bodor László kolozsvári méhésznek kellemes ízű mézboráért.

Szeszes italok.

A szeszes italok alkohol tartalmu osztályában a bíráló bizottság a következő kitüntetéseket határozta:

A) Nyers szeszért arany diszoklevél Voith Gergely deesi szeszgyárosnak régi eljárás szerint előállított szeszéért (gabna). Arany diszoklevél: Govrik Ferencz kapjoni szeszgyárosnak új módszer szerint készített gabna-szesz, szilva és seprőszeszért. Ezüst diszoklevél Rohrlieh Süssé és Brecher Dávid besztercei szeszgyárosoknak új módszer szerint készített gabona szeszért. Ezüst diszoklevél: Krémer Samuel deesi szeszgyárosnak új módszer szerint készített gabna és kömény-szeszért. Bronz diszoklevél László Lajos szamosújvári szeszgyárosnak új módszer szerint készített gabona szeszéért. Dicsérő okmány: Gr. Kornis Viktor és Betegh Imre rettegi szeszgyárosoknak gabnaszeszért, Dicsérő okmány Hirsch Áron nagy-iklói szeszgyárosnak gabna- és répa-szeszért.

Finomított szeszeműek.

Arany diszoklevél: Adler és Gold kassai cégnek finomított vanília, maraschinó, crémeért, likőr és szilvioriumaiért. Arany diszoklevél: Kaufmann Jákob budapesti cégnek finom álláschok, megyszesz, curacao, créme és likőrért. Arany diszoklevél: Novák és Maksai kolozsvári cégnek finom punch-essencia, dió és más likőrei és sós-borszeszéért. Arany diszoklevél: Leitner Székely Miklós és társai magyar cognac-gyárosok finom magyar cognacjáért. Ezüst diszoklevél Voith Gergelynek szilva- és seprő-pálinkáért. Ezüst diszoklevél: Lang Markus illóki lakosnak slivoviczért. Dicsérő oklevél: Kepes Gyulának gabonapálinkájáért és Donáth Alajosnak finom champagne-cognacjáért. Dicsérő oklevél: Gr. Bethlen Károlina ő nagyságának különféle likőreiért. Dicsérő oklevél: Heimann és Grün deesi likőrgyárosoknak a szakmabeli gyártmányokért. Dicsérő oklevél Dux Cili négerfalvi lakosnőnek eperszeszért. Végül mint különleges és kellemes magyar szeszes italért arany diszokmány: Széki Miklós kolozsvári gyógyszerésznek kávé-kivonat csemege-szeszért.

Sör.

Ezüst diszoklevél: Biber Antal budapesti kiviteli üzletének, ászok, kettős marciusi és baksörért, nemkülönben finom rum és francia borszeszért. Bronzdiszoklevél: Rohrlieh Süssé és Brecher jó hordó- és kettős márcziusi kiviteli sörért.

Szik- és pezsgő-vizek.

Ezüst diszoklevél Ordentlich Adolf és Harnik Leopold e szakmába vágó jó szik- és pezsgő-vizért.

Tanügyi kiállítás.

A polgári fiu-iskolában elhelyezett tanügyi kiállítás legfeltűnőbb s legjelentékenyebb része a m. kir. orsz. mintarajztanoda és rajztanárképző, valamint a m. kir. iparművészeti iskola csoportja. Mindkét iskola kiállítása híven visszatükrözi azok szervezetét és tantervét. Kiállított tárgyaik: gyakorlati rajzok, festmények, faragványok, mintázatok, kis és nagy plastikai domborművek, ötvös-művek, fa- és rézmetszetek.

Több nagy mappában elhelyezett rajzok csoportonként adják az alakrajzolás (figuralis) fej és egész alakúak fősz majd előminták után való fokozatos menetét. Ezen csoportbeli festmények a falon keretekbe foglalva láthatók, figyelemre méltó ezeknél az egyszerű kezelési módszer. Az ékítményes (ornamentális) rajz és festés is beható vizsgálatot érdemel. Találunk itt főszminták utáni rajzokat majd stílustani gyakorlatokat, tervezeteket, műtárgyak felvételét.

Kiváló figyelmet érdemelnek az iparművészeti iskoladiszitő (decoratió) rajz és festészeti szakosztályának tanulmányai. Ezek 3 legegyszerűbb s leggyorsabb szobafestő modorban enyv- és tempere festékekkel kezeltetnek. Tárgyai: fal, plafon-festmény-részletek, csendélet, természettani felvételek.

Elemi s ábrázoló geometriai rajzok, nemkülönben építészeti, látszattani (perspectiva) szerkesztések is bőven vannak képviselve.

A szobrászat termékeit pár nagyon ügyesen mintázott fej s testrészek főszöntvényeiben látjuk.

Figyelemreméltó ezek között Madarassy Erzsike ur-hölgy a minta-rajztanoda növendéke által készített Nagy Imre mellszobra.

Az iparművészeti iskola faragványaiban bőven van képviselve. Szakértői szempontból érdekes az egyik táblán feltüntetett tanmenet, valamint több dombormű ékítmény (egy satyr fej.)

Nagyon érdekesek s szépek az iparművészeti iskola ötvösművei, nagyrészt fémdomborítások, kis plastikai domborművekkel.

Képviselve látjuk végül a fametszetet, rézmetszetet és a rézkarczolatot az eredeti fa, illetőleg rézlapok mellékletével.

Gazdasági gépipar.

Az ideiglenes helyiségben vannak a gépek szép sorjában, mintha mindannyi munkás kéz volna a gazdaságban. A prágai gépépítő részvénytársulat budapesti fiókja által kiállított hordozható mezei vasut bizonyára egyik legérdekesebb látnivalója a kiállításnak. A vasut a külföldön nálunk is igen nagy mértékben nyerte meg a közönség tetszését, sőt a cs. kir. közös hadügyminisztérium egyedül ezen rendszert alkalmazza. A brassói kiállításon az ezüst egyleti éremmel, a hatvani ekeverseny alkalmával Ő. Exc. Szécsényi Pál gróf tetszését is kivívta, elismerési oklevéllel, a krakói kiállításon pedig az ezüst állami éremmel lett kitüntetve. Igen czélszerű és érdekes a szintén kiállított fa-emelő daru, melynek segítségével a gépkiallítás bejáratánál jobbra fekvő 16 és 12 m. hosszú fenyőtörzsök a legrövidebb idő alatt lettek felemelve és a vasut segítségével a számukra kijelölt helyre áthelyezve, mely munka az azt szemlélő gr. Kornis Viktor ur őméltósága figyelmét magára vonta, úgy, hogy az nagy tetszését ki is nyilvánította.

Itt a Simonfi ekei és vetői, — tovább Kühne vetőgépei s szecskevági derék szerkezetű triörökkel. Charles szellőztető készülékei fontos szerepre van hivatva nemcsak az egészség, hanem az ipar terén is. Fejér Miklós neve már ismeretes, cséplői közkezen forognak, — az a számos elismerés, mi a „Magyarföld“-ben is közölve van, csak nevelheti az az iránt való bizalmat. Röck István tejgazdasági gépei s hozzátartozó műszerei bemutatva vannak, naponként gyakorlatilag is működik s méltán képezi figyelmünk tárgyát s más gazdasági gépei is nagyon dicsértek. Geitner és Rausch fecskendői és szivattyúi hasznos szolgálatra hivatva. Magyarósy és Stein, zsákok, ponyvák, gépszijjak és tetőgép, gépolajok és más gazdaságon kimutatott készülékei mellett Gutjahr és Müller amerikai rosták, zsákoló készülékek, török-buza-morzsolók 8 féle triöreivel kelt feltűnést. Prásmáry István és Riemer Ede Udvarhelymegyéből különféle ekeket állítottak ki. Müller Emil fűkaszálo, kéveköto eszközait nagyon dicsérik. Dénes és Steiner trágyalé szivattyúi e nemben páratlanok; Ehrich mosógépe pedig a városházánál van kiállítva.

Stern József és testvére debreczeni kefégyártmányai is itt vannak kiállítva. Ezek csinos kiállításuk s nem ugynevezett „remek“ művek, melyek csak kiállításra készülnek és kereskedelmi jelentőségük nincs, hanem olyanok, melyek jó minőségük és olcsóságuk miatt hazánk különböző részeiben nagy keresetnek örvendenek, katonai szállításokra (lókefe, ruha- és eszmakefe) készítetnek, s hivatva vannak a külföldi készítményekkel versenyezni és azokat kiszorítani. A kefégyár 80—100 munkásnak ad állandó foglalkozást s a keféalkatrészek u. m. esztergályozó, asztalos, funer- és politérozó, sertetisztító, behúzó, szurkoló stb. részek készítésére műhelyeket foglal magában. Nik Ferencz kereskedésében raktár van az ott készült különböző kefék és meszelőköl, hol azok jószágáról az illető közönség meggyőződhetik. A n. é. Jury nem volt bómárku, midőn ezeket dicsérő oklevéllel tüntette ki.

Különös figyelmet érdemel Becz József deesi gép- és mulakatos collectiója, 2 — vasból készült — szép thea-rózsza, mely levélborítónak használható; 2 — bástyalaku — kulcsaizs szekrény-zárhoz, 1 ellenőrző gőzfeszmérő, 1 — saját találmányu — kaszszazár, mely egy kulcsal záródik és kettővel nyílik, Wertheim által 300 frt jutalomban részesítettett, társát a marosvásárhelyi iparmúzeum vette meg a budapesti kiállításon. Szoba-távirda jelző táblával. Vannak még igen szép vasból készült gyertya-szivarhamu és szivartartók, levélnyomók sárga rézzel díszítve.

Bányászat, só, kőszén, vas, kőtermések sorát az Ó-Radnai bányahivatal kezdi meg „különböző ásvány darabjaival, melyek mellett zöld, vörös és darabos mázag vannak feltüntetve. Zalathna réz és vasgálicz, természetes kén, kénsavval. Az oláhláposbányai ércztermékeivel szemben a deésaknai Sóoszlopok és a tárna száját feltüntető Sómintái mellett a marosújvári hőtisztaságu sarkóoszlopa tűnik fel. Vajdahunyad vasgyára, dicsért kaszái, Kudzsir bányatermékei, Rohajida saját szerű készítményei sok nézőt vonzottak, Jakab K. és Spiegl természetes és csiszolt gránitjai mellett „Demeter és Kiss“ cég csicsói malomkövei egész országrészben el vannak terjedve. Nem hagyhatjuk említés nélkül Szőke József új találmányu gyors folyadék mérőjét, melyet czélszerűsége és könnyű kezelési módjáért nem lehet eléggé ajánlalnunk.

Gazdasági és gépipar kitüntetései.

Simonffy István gépgyáros Kolozsvárt, kitűnő váltó és kettős ekék gyártásáért bronzérem.

Dénes és Steiner Bpest, kitűnő ekékért és trágyaszivattyuért bronzérem.

Fleischer és társainak Kassa, kitűnő kézi cséplőgép, bacce rendszerű rosta, szecskevági és repázuzó kitűnő és olcsó előállításáért ezüstérem.

Szentiványi Sándor Bpest, kitűnő szellőztető készülékért diszoklevél.

Zottelmann Ágoston Bpest. furó gép, lemezvágó gép és heng. gépeért bronzérem.

Guthjahr és Müller cég Bpest, Bremrosta, triörök, zsákoló-készülék és borsajtó, kitűnő gyártmányaiért ezüst érem.

Mogyoróssy J. F. és Stein Bpest, zsákok, ponyvák, tapéták készítéseért bronzérem.

Szőke József Gyulafehérvár gyorsfolyadék közbő gyártásáért diszoklevél.

Kühne Ede mosonyi cég, aranka-rosta, boronák, vető-gépek és répa vágó, szorító készülékekkel, kitűnő előállításáért ezüst érem.

A m. kir. államvasutak gépgyárának, cséplőgép és locomobil kitűnő előállításáért ezüstérem.

Gaál Gábor komlódi lelkésznek, kitűnő gyakorlati használatra kiválóan alkalmas váltó-eké találmányáért bronz-érem.

A prágai gépépítő részvény-társaság bpesti fiókjának mezőpályák és részletek kitűnő találmánya és előállításáért ezüst-érem.

Geitner és Rauch bpesti cég, kutak, kerti és gazd. fecskendők kitűnő előállításáért ezüstérem.

Müller Emil bpesti cég, arató és kéveköto gép, fűkaszálo gép és kézi vetőgép kitűnő előállításáért ezüst-érem.

Friedman és Wurschig bakszeredi cégnek, vetőgépek kitűnő előállításáért bronzérem.

Röck István budapesti cégnek tejgazdasági gépek, eszközök, segédanyagok és tejvizsgáló műszerek kitűnő előállításáért ezüst-érem.

Seen Ede kolozsvári gyárosnak gőzszivattyu kitűnő előállításáért bronzérem.

Állatkiállítási osztály.

Megelőző közleményeinkben megemlékeztünk a ló- és szarvasmarha tárlatokról; ezuttal a juhok, sertések és baromfiak osztályának rövid ismertetését kísértjük meg.

A két előbb nevezett osztályban mondhatni kizárólag csak nagyobb gazdáink jelentek meg s a vármegye területén kívülről is csupán báró Bánffy György B.-Hunyadról és Pick és Duller Budapestről állítottak ki, ez utóbbi kizárólag idegen fajtaikat.

A juhok között ott láttuk a báró Bánffy Dezső, Fejérváry Károly, Gr. Kornis Viktor, Simon Kálmán, Gr. Teleky Miksa örökösei, Kepes Gyula s Lázár István által kiállított raczka-juhokat. Az I. aranydíjat 50 frankot Br. Bánffy György. a II-kat 30 frankot Simon Kálmán, a III-kat 10 frankot Fejérváry Károly vitték el, míg Lázár István 10 frt pénzdíjjal lett kitüntetve. Gr. Kornis Viktornak félvér porosz trieslandi paraszti juhait I. aranydíjra (30 frank), László és Ákoncz választói bérlők baromfajú juhait II. aranydíjra (10 frank), Pikk és Duller tenyész- és használati bizományi üzlettulajdonosok által igen szép példányokban kiállított idegenfajú juhok dicsérő oklevélre érdemesítettettek.

A sertések csaknem valamennyien részesültek kitüntetésben. Az első aranydíjat Gr. Teleky Miksa

örökössei, a másodikat Govrik Ferencz, a harmadikat Gr. Zichy Antal vitték el.

A baromfi kiállítás volt a legkisebb terjedelmű, az egészben hét kiállító lévén képviselve. Megemlítjük Voith Gergelyt, ki kaczkói gazdaságából egy teljesen külön álló igen csinos vászterű ketreczben 10 fajta külföldi baromfit, ludat, ruczát és tyukot mutatott be.

Jutalomba részesültek: Bakó Ignáczné szép pár tyukjáért 10 frt, Mezey Mariska 5 frt, Menzel Fáni pekingi ludjáért 5 frt, Nagy Lajos jeles fajta ruczáért 20 frt és Voith Gergely a jeles hudáni tyukért kapott 10 frt jutalom mellett több jeles fajtájú baromfiakért dícsérő oklevelet is.

Általános áttekintésül feljegyezzük, hogy a lókiállításban részt vett összesen 34 gazda, ebből 23 megyebeli, 11 idegen, összesen 155 darab lóval; a szarvasmarha kiállításban 41 gazda, ebből 29 megyebeli, 12 idegen, összesen 127 darab állattal; a juhok osztályában 10 gazda, ebből 7 helybeli, 3 idegen, összesen 122 darab juhval; a sertés osztályban 11 gazda, ebből 9 helybeli, 2 idegen, összesen 116 darab sertéssel.

Ruházati ipar.

Ezüst-érmét nyertek.

Muntyán Béla Marosvásárhely, jó készítményért. Jakab Károly Deés, szép szücsmunkáért. Fiebich Gyula Szeged, szép szücsmunkáért. Leonhardt Ferencz Brassó, kiváló gyapjuszövetért. Terkál József Kolozsvárt, kiváló keztümmunkáért. — Mészáros Károly ruhakészítő jó izlésű női ruhákért. Pfefermann Imre Bupapest szép paplankészítésért.

Bronz-érmét nyertek.

Tatár Sándor szabó Kolozsvárt, jó munkáért. Scholze Adolf Brassó, gyapjuszövetért. Veisz József Arad, szép paplanért. Molnár Gábor Besztercze, ruháért. Vincze István Kolozsvárt, szücsmunkáért. Petrán János Budapest, szücsmunkáért. Sequens Gáspár S.-Szent-György, gyapjuszövetért. Csizsér Albert M.-Vásárhelyt, jó munkáért.

Diszoklevelet nyertek:

Pintér János Zilah, férfi ruhákért. Braun Adolf Ungvárt, katona-ruhákért. Mautner Ignácz Veszprém, rajz és munkáért. Boczkó János M.-Vásárhely, férfi ruhákért. Veres Márton Deés, jó szücsmunkáért. Ujvárosi Ferencz Zilah, czondráért. Máthé Ferencz Deés, ruházatért. Fegyintézet Szamosujvárt, pokrócz és czondráért. Platz Miklós H.-M.-Vásárhelyt, takácsmunkáért. Dóbiás Ferencz Kolozsvárt, keztükkért. Hosszu József Deés; női ruha rajzokért.

Kornis-ünnepély.

Szolnok-Dobokavármegye gazdasági egylete méltatni akarván gr. Kornis Viktor egyleti elnöknek több mint tíz éven keresztül az egylet felvirágozása érdekében tett kitűnő munkásságát, mielőtt f. hó 23-án a kiállítás bezáratott volna, Kornisünnepélyt rendezett. D. e. 11 órakor érkezett a kiállítási bizottság elnök br. Bánffy D. vezetése alatt a terménykiállítás helyiségébe, hol számos vendég jelenlétében a gazdasági egylet alelnöke Kovács Samu következő beszédet intézte az ünnepelt grófhoz:

Méltóságos Gróf Ur!

Tisztelt Elnökünk!

Egy évtizede múlt már, hogy megyénk gazdasági egyletét megalakítottuk. Nem kis munka, sőt mondhatjuk nagy és nehéz feladat volt!

S annyi évek után is elevenen emlékezünk, midőn annak létesítése fáradalmai közt most a közügy irányában uralkodó közönnnyel kelle szembe szállni, majd a közönségnek még saját érdeke iránt is uralkodó részvétlenségével kellett megküzdeni!...

Mindezeknek dacára egyletünk megalakult és a évről-évre fejlődött a gazdaságat különböző ágaiban most, mint kezdeményező, majd a felmutatott eredménnyel mint buzdító kívánt ezzel gazdaközönségre hatni az okszerű gazdaságat érdekében.

És hogy egyletünk a kezdet nehézségeivel dícsőségesen megküzdött, hogy közhasznu törekvései közt a célra vezető utat és eszközöket megtalálta, nagyrészen a méltóságos Gróf ur gyakorlati felfogásának köszönhetjük!

És midőn egyletünk fennállásának tizedéves ünnepét enagszabásu s a bezárás küszöbén álló kiállítással kívántuk emlékeztetéssé tenni: kedves alkalmat szolgáltat ez nekünk azon állandó tiszteletnek kifejezésére, melyet egyletünk minden

tagja Méltóságod sokoldalu érdemei iránt őszintén viseltetik.

De méltóságodnak gazdasági egyletünk keretében szerzett érdemeit fokozza, s azt mintegy teljesebbé teszi az okszerű gazdaságat elveinek saját magán gazdaságában feltüntetett előnyei.

Igen! Méltóságod gazdasága vezetésében egy modern gazdát ismerünk és tisztelünk, mint a ki tényekkel buzdít minket annak megértésére, hogy már ma a gazda prosperálására nem elég pusztán csak a termelés, hanem a földművelőnek is szükséges az üzleti szellem kifejtése s ez által felkeresni azon forrásokat és eszközöket, melyekkel a földbirtokra nehezedő és elodázhatlan terhek mellett is foglalkozása haszonhajtó legyen. Igen, hogy hasznohajtson polgári kötelezettségeinek teljesítésére; hazafias czélokra áldozhatni s abból s azáltal munkálni saját családjának jelene és jövője boldogítására.

És midőn mi megragadtuk az alkalmat a nemes gróf kettős érdemei elismerésének kifejezésére, egyszersmint szerencsések vagyunk e mellett állandó tiszteletünk jeléül ezen szerény „emléke”-t átnyújtani. (Éljen!)

Fogadjja tisztelt elnökünk ezt egyletünktől a „mult”-ban annyiszor kifejezett tiszteletünk „jelé”-ül; fogadjja a „jövendő”-t illetőleg őszinte és forró ragaszkodásunk „zálogá”-ul akkor, midőn mi egyenként és összesen forrón óhajtjuk és őszintén kívánjuk, hogy Méltóságodat az Isten a közjóra soká — de soká éltesse!

Erre a szónok Kovács Samu átnyújtotta a nehéz ezüstből készült és dúsan aranyozott rococo stílusú serleget (Pocal), melynek fedelén a Kornis czimer (egy szarvu ló) és grófi korona van egy ezüst lapon kimetszve; a serlegnek egy vert ezüstből készült tálcza alapja van, melyen a gróf monogramja és a korona van kivésve. Maga a mű figurális kiállítású és Krausz és Naderer budapesti ékszergyárából került ki, melynek itteni képviselője Stein Fülöp.

A hatalmas éljenzések elhangzása után az ünnepelt gróf a meghatottság hangján mondott köszönetet a kitüntetésért; kifejezve, hogy a neki tulajdonított érdemek tulajdonképen tagtársainak érdeme, mert azoknak hathatós támogatása és vállvetett munkássága által jutott az egylet körüli munkássága célponthoz. Ujra is megköszönve a meglepetést, egyenként szorított kezét az egylet jelenlevő tagjaival. Beszédét nagy éljenzés követte, mialatt Salamon János kitűnő tussal zárta be az ünnepélyes actust.

Ma délután nagy népünnep van, s ezután a kiállítás ünnepélyes bezárása 5 órakor történik meg.

A gyümölcs- és méhészet érdekében.

Az erdélyi gazdák vándorgyűlésével kapcsolatos kiállítás alkalmát igen szépen használta föl Szentgyörgyi Lajos kolozsvári néptanító — egy személyben az erdélyrészi méhészegylet főtitkára és az erdélyi gazdasági egylet gyümölcészeti, szőlészeti szakosztályának e gyűlési képviselője — arra, hogy megyénk gazdasági egylete kebelében s illetve ennek területén „méhészegyleti kör” és gyümölcészeti, szőlészeti szakosztályt szervezzon. Ugyanis folyó év október hó 19-én d. u. Bartók József ismert buzgalmu és tevékenységű s említett téren is már kiváló érdemeket szerzett ügytársunk házához Abend András, Fodor László méhészeti és gyümölcészeti vándortanárok, Szentesi Áron iskolaigazgató s még pár lelkes ügytárs személyben sszűkebbkörű bizottságot kért össze — s hogy többen nem jelenhettek meg, az a különböző irányban való elfoglaltatásnak tulajdonítandó, — hogy jelzett ügyekben — szakosztályok s illetve „méhészegyleti kör” szervezésében kívánt eredményre segítsen a dolgot. Pár órai érdekes eszmecsere arra az örvendetes megállapodásra hozta a lelkes társakat, hogy ez „osztályokat” elodázhatatlanul meg kell alakítani, és pedig a legközelebbi hetekben, s hogy ez egész korrektséggel történhessék, megbizta az enquet Szentgyörgyit, hogy ő — mint már e dolgokban is praktikus mozgató — e bemutatáshoz „pontozatokat” dolgozzon ki s juttasson Bartók tagtársához, a ki aztán egy tágabb körű értekezleten azt előterjesztve, az eszmét megtestesítésre juttassa. Arra nézve pedig, hogy ennek a dolognak rökönös praktikuma is mutatkozhassék, megbízott Bartók Todor és indítványozó, hogy a gyümölcskiállítmányból, már 20-án reggel szedjen össze egy tanulságos mennyiséget s azt gondosan helyezze el Bartók társukhoz, hogy „érésidő szerint” legyen — a születendő — gyümölcészeti, szőlészeti szakosztálynak anyaga arra, hogy tanulmányait igazi alapossággal kezdhesse meg.

VEGYESEK.

— **A kiállítás statisztikája.** A kiállítás állat és iparosztályát tegnap délig 1547, a terménykiállítást 2004, az iparkiállítást 4634, összesen 8185 személy látogatta. — Kádár és Szemmary-féle emlék-album elkelt az iparkiállításnál 24, a terménykiállításnál 34, az állatkiállításnál 16, összesen 74. Kathalogus 82.

— **Öt hete mult** már, hogy az ég csatornái megnyitak, s azóta kisebb-nagyobb szünetekkel hull a hideg eső. E folyó hét első napjaiban harminczhat órán át szakadt a zápor. — A feldagadt Szamos határunk felső részén ki is áradott medréből, s a törökbuza földeket elöntve, annak silány termése bokán felüli vízben töretett le. A hosszas hideg, esős időjárás és anyár száraz hőségében ki nem fejlődhetett szőlőgerezdeket az érésben hátráltatva, a szüretrei kinézés nagyon szomorú. Ma virradólag fagy és erős dér volt.

— **A deési polg fiu iskola** kertjében szépen fejlett következő termények kaphatók tömegesen és jutányos árban: murok, petrezselyem, zeller, paszternák, fehér- és vörös téli káposzta, késői- és téli karaláb, téli retek, takarmányrépa, egy éves batul- és pónyik alma 250 drb, 50 drb körte oltvány és 500 drb eperfa csemete. Érdekeltek értekezhetnek Daday Istvánnal, mint kezelővel.

— **A kiállítás üvegtermék osztályában** fel-tűnő Budapestről Labáth Elek Endrének saját találmányu, szabadalmazott imitált üvegfestészetéből bár későn beküldött példányai. Ezen díszesen kiállított taliko alaku festmények, közepén hozza a kiállítás körül ténykedő főbb szereplőknek miniatúr alakban sikerült fényképeit, szegélyezve több fajú színezett virág koszoruban, melyek annyira feltűntek, hogy a látogató közönség által csakhamar meg lettek vásárolva.

— **A kiállítási bál** tegnap fényesen sikerült. Az angol szálló nagyterme egészen meglelt a közönséggel, ott volt a város és vidék színe-java. A négyeseket valamint a cottillont 40—50 pár tánczolta. Szünet alatt a közönség az éttermekbe vonult, hol Salamon János zenéje mellett vig poharazás közt telt az idő. Engedve a közkívánságnak Kerekes Samu a „Marosvidék” szerkesztője szép felköszöntőt mondott a nála szokásos ékes cadentiákkal a deésiekre. A bálnak csak a hajnali órákban volt vége.

— **Az iparkiállítás elbírálása** még lapunk zártakor sem lévén kihirdetve, arról csak jövő számunkban hozhatunk tudósítást.

— **Ptacsnik József** nagy-szalontai gymnasiumi tanár, f. hó 17-én tartotta esküvőjét, családi körben Filep Ilona kisasszonynyal, Pánczélcseben.

— **Fényképészet.** Érdekesnek tartjuk felemlíteni Kalmár Péter udvari fényképész és festő fényképészetét, mely 42 képet állított ki; a m. kir. opera tagjait ábrázolják; az intendans és igazgatóság, továbbá az énekes személyzet és tánczosnők jelmezben. Makart alaku aquarell festékben sztrafirozott fedett munka ez. Előnye a lágy világítás, a művészies felfogás és kidolgozás, melynek folytán a lefinomabb vonások is tisztán ki-vehetők. Készít az itteni számos felvétel alapjánu olaj, aquarell és cromo képeket. Ajánljuk a nagy közönség figyelmébe.

— **Színház.** F. hó 20-án a „Kornevilli harangok”, 21-én a „Sötét pont”, 22-én a „Kékszakállu herceg” került előadásra. Mind a három darab azok közé tartozik, a melyek a közönséget vonzani szokták s ennek, valamint a kiállításnak tulajdonítható az, hogy az előadások mindig tele ház előtt folytak le. Nem tekintve némely kifogásolni valót, a darabok összevágó előadásban kerültek színi. Polgár Károly törekvő társulatát ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Wolf S. bécsi főzelék és gyümölcsszállító** hozzánk intézett levelében írja, hogy több lap után értesült, hogy a deési kiállításon a gyümölcstermelés is — különösen Szolnok-Dobokavármegye gyümölcészete — képviselve van. Bécsben kiterjedt be- és kiviteli üzletet bírván, s leginkább magyarországi és erdélyi termények értékesítését tűzvén ki feladatául igen óhajtáná, ha szerencséje lenne Szolnok-Dobokavármegye t. termelőivel is összeköttetésbe léphetni, ennél fogva kéri azoknak czímét. Felkérjük azért az illetőket, miszerint egyletünknél jelentkezzenek, hogy ezen kívánságoknak eleget tehesünk.

— **Hazafi Veray János a nemzet vándorlantos** felékesítve különféle ismeretlen kiadású érmek és meternyi hosszúságú nemzeti színű szalagokkal árulta alkalmi hazafias költeményeit. Az utcákon nagy népszerűsége vette körül, kiknek elszavalta. el is énekelte „jó kedvében” és „mértében” irt verseit.

— **Adomány.** Hazafi Veray János a nemzet vándorlantos a deési iparos ifjak önképzőkörének 1 frtot, más két jótékony c. ólra szintén 1—1 forintot adományozott.

— **Berlini bölcsesség.** Ez a „berlini bölcsesség” tulajdonképpen nem egyéb — párisi szellemességnél. A párisi „Figaró” újságolja ugyanis olvasóinak, hogy a berlini sörházakban most zsinórral ellátott kis pléhtáblákat árulnak ilyen felirással: „Sok sört találtam inni. Vigyetek haza! X. utca, Y. szám alá.” Ezt a táblát aztán nyakukba akasztják a szenvedélyes sörkedvelők, a kik nem bíznak az erejükben.

Apró hírek. Októberi villámcsapás borzongatá meg Resica lakóit a napokban. Nagy vihar vonult át a környéken, villámlott, dörgött,

akár csak heves nyári zivatarban. S közben kétszer is lecsapott a villám. Egyik a görög keleti templomot rongálta meg. — **A nagyváradi jogakademia** ifjusága halottak napján fölkeresi Szigligeti Ede szülőházát is. — **Uj Szentannán** a tanítók strikeolnak, mert az előjáróság nem fizeti ki őket pontosan. — **Nagy olcsóság** van Oroszában: két krajczárért három zsemlét kaphatni. — **Carmen Sylva** új regényt irt „Decebal leánya” címmel, mely román nyelven fog legelőször megjelenni. — **Ajvasovszki** orosz jeles festőművész működésének félszázados jubileumát Szentpétervárt e napokban nagy óvációkkal ülték meg s a csári család tagjai is üdvözölték az ősz művészt. — **Bratiano** romániai kormányelnök, ki egy lépcsőn történt elesése következtében tavasz óta beteges, orvosi konzultálás végett külföldre utazik, de utjához politikai kombináció is fűződik, mert épen Bécsben és Berlinben fogja az orvosok tanácsát kérni. — **A csári család** még egy hónapig marad Dániában, a csár fia betegsége miatt. — **Gróf Münster** párisi német nagykövet 50,000 frankot adott át a francia kormánynak, a legutóbbi határkonfliktusnál agyonlőtt francia erdő-

őr családja részére. — **A görög trónörökös** a múlt héten megérkezett Lipcsébe, hol mint joghallgató fogja az egyetemet látogatni. — **Londonban** napoként ismétlődnek a keresetnélküli munkások tüntetései. — **Nagy havazás** volt szombaton Linz környékén s reggeltől délutáni két óráig tartott; az osztrák időjelző intézet a legközelebbi napokra újabb havazást jósol.

Felelős szerkesztő és kiadó: KOVÁCS SAMU.

HIRDETÉSEK.

Kiállítási Épületek ELADÓK!

2 darab iparcarnok-épület, külön-külön.
1 darab istálló-épület 3 részre felosztva, felszereléseivel együtt.
2 jegyáru bódé. (165)12—*
1 sertés- és juh-kiállítási épület, stb.
Feltételek megtekinthetők: A deési könyvnyomdában, Seres Samunál.

Deés városa és a megye története.

MEGJELENT

s Eperjessy István könyvtáros által kapható:

„VISSZAEMLEKEZÉSEK.”

1830—1850.

Írta: KOVÁCS SAMU.

Ára: 1 forint.

Ezen visszaemlékezések egy oly korra vezetnek vissza, — mondja a szerző az előszóban — midőn mind szellemi, mind anyagi tekintetben napjainktól egészen eltérő elveket követtek, törekvéseket ismertek és vágyakat ápoltak. Saját élményei, tapasztalatai és ténykedései emlékeit költi fel e nagy korszak tördelt rajzainak most ragyogó, majd sötét, de mindég nagyjelentőségű keretében. Felkeresi visszaemlékezései halvány fényénél a nemzeti közszellem fejlődésének első kezdetét; tárgyalja az érvényre emelkedett szabad eszmék forrongó küzdelmeit; — elkíséri, ott van az ezekért folytatott harcokban és a nagy nemzeti bukás sirhantján egy szebb, egy boldogabb jövőnek vigasztaló reményével, törhetlen hitével áll meg.

2—6

1830—1850.

Sz. 3928—887.

(226) 2—3

Árverezési hirdetmény.

Szita községében a birtokosságot egész éven a községet három hónapon át illető egyesített koresmajog az eddigi gyakorlat szerint és feltételek mellett a folyó 1887-ik év december 31-étől kezdődőleg jövő 1890-ik év december 31-éig, tehát három egymásután következő évre folyó év november hó 16-án d. e. 10 órakor Istvánmező községében a közjegyzői iroda helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbetígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek főszolgabírói irodámban a hivatalos órákban bárki által megtekinthetők, hol az árverezés megkezdéseig zárt ajánlatok is elfogadhatók.

Bethlen, 1887. október hó 11-én.

A bethleni járás főszolgabírója

Floth F. Adolf,
főszolgabíró.

Sz. 5993—887. IV.

Árverési hirdetmény.

Kecsed-Szilvás község összesített koresmajogát a f. év november hava 26-án d. e. 9 órakor a községben megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbetígérőnek haszonbérbeadom, — miről értekezni óhajtokat, valamint a koresmajog tulajdonosokat ezennel értesitem. — Szamosújvár, 1887. október 8.

Br. Bánffy László, főszbíró.

LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

(214) 4—*

PAPP JENŐNÉL DEÉSEN,

főtér, városház alatt.

Van szerencsém a helyi és vidéki nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy az őszi és téli idényre megjött és nagy választékban kaphatók: férfi- és női ruhakelmék, felöltők, posztó- és hárász-kendők, kalapok, nyakkendők, kész fehérneműk, alsóingek és nadrágok, paplanok, madráczok, butorkelmék és szőnyegek, női és férfi cipők és kesztyűk, esőernyők, vásznak és rövidárukból gyári raktár.

Temetéseket kocsikísérettel helyben vagy vidéken felelőség mellett elvállalok.

A JÓ KÁVÉ TITKA.

Hogy a kávé kellemes ízű és zamatos s a mellett tisztá sötét színű legyen s mégis kevesebb cukor fogyasztassék, tessék 2 rész ázsiai kávéhoz egy rész „Szalády-kávé”-t adni s így beőzni. Ezen új kávéjavító pótszer hivatva van a rossz kávé is élvezhetővé tenni; azért az ma minden külföldi s bármely más forgalomban lévő kávépótlókat felülmul és minden háztartásban elkerülhetlen.

A „Szalády-pótkávé”, valamint a „Hungária-gyógykávé”, mely utóbbi utasítás szerint használva, biztos segélyt nyújt: gyomor- és belhurut, rossz emésztés, gyomorfájás, fejfájás, álmatlanság, vér- és szegénység, elsoványodás, almatlanság, és ideghegy ellen, kapható minden előkelőbb fűszerkereskedésben, helyben és vidéken.

Mintákat ingyen és bérmentve postán bérhová küld: Szalády Antal gyógy- és pótkávégyára, Budapest Andrássy-ut 86. szám.

(215) 4—6

TORONY ÓRÁK

legjutányosabb áron, a legujabb javításokkal kiegészítetnek

MÁJER KÁROLY

toronyóragyarában

4—4

Ujvidéken, Bács-Bodrogmegye.

(223)

Szintén kaphatók: kastély, pályaudvari, gyári- és egyéb nyilvános épületekre megfelelő óragépezetek és kellékei legjutányosabb áron.